

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. vasario 24 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2021/0048(NLE)

6446/21
ADD 29

RECH 72
COMPET 123
IND 40
MI 105
SAN 82
TRANS 94
AVIATION 42
ENER 50
ENV 94
SOC 95
TELECOM 70
AGRI 79
SUSTDEV 22
REGIO 29
IA 22

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2021 m. vasario 23 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2021) 38 final - Part 8/9
Dalykas:	KOMISIJS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA“, pridedamas prie pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos partnerystė

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2021) 38 final - Part 8/9.

Pridedama: SWD(2021) 38 final - Part 8/9

Briuselis, 2021 02 23
SWD(2021) 38 final

PART 8/9

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

**pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“
steigiamos bendrosios įmonės**

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos partnerystė

{COM(2021) 87 final} - {SEC(2021) 100 final} - {SWD(2021) 37 final}

Santraukos lentelė (ne daugiau kaip 2 psl.)
Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos partnerystės poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?
Yra ir ekonominių, ir aplinkos problemų, kurios sprendžiamos kartu. Pagrindinė problema yra trejopas – inovacijų, įtvirtinimo rinkoje ir tvarumo – nepakankamumas. Todėl mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla ES nepakankamai integruota ir lėčiau diegiamos inovacijos. Be to, yra kliūčių, trukdančių esamus patikrintus biožaliavinės ekonomikos sprendimus pateikti rinkoms, ir automatiškai neužtikrinamas tokių sprendimų aplinkosauginis veiksmingumas. Pagrindinės mokslinės ir technologinės problemos, kurias siekiama spręsti Žiedinės biožaliavinės ekonomikos iniciatyva, yra nepakankamas bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje ir tarpsektorinis bendradarbiavimas, taip pat nepakankamas žinių apie tvarius ir žiedinės biožaliavinės ekonomikos sprendimus perdavimas.
Ką reikėtų pasiekti?
Bendras tikslas yra skatinti visuomenę pereiti prie tvarios biožaliavinės ekonomikos didinant mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su tvariais ir konkurencingais sprendimais, mastą siekiant stiprinti žiediškumą ir dažniau naudoti biomasę, liekanas ir atliekas. Šia iniciatyva taip pat siekiama įgyvendinant JT darnaus vystymosi tikslus (DVT) ir ES žaliąjį kursą laikytis regioninio požiūrio, kad būtų galima sparčiau pereiti prie sveikos planetos koncepcijos. Moksliniai tikslai yra stiprinti su žiedinės biožaliavinės ekonomikos sprendimais susijusius mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus ir užtikrinti aktyvesnį dalijimąsi žiniomis vertės grandinėse, tarp jų ir visoje Europoje, taip pat įtraukti su tvarumu susijusius mokslinius tyrimus ir inovacijas. Ekonominiai tikslai yra didinti Europos regionų konkurencingumą šiame sektoriuje ir mažinti Europos biožaliavinės pramonės rinkos nepakankamumą, Europoje išlaikant inovacijas ir naujas biologinio perdirbimo įmones. Pagrindiniai visuomeniniai tikslai yra prisidėti prie tvariai veikiančios žiedinės ekonomikos ir didinti biožaliavinės ekonomikos sektoriaus žiediškumą, taip mažinant jo aplinkosauginį pėdsaką.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumo principas)?
Šia iniciatyva sujungiama ES valstybėse narėse, regionuose ir vertės grandinėse sukaupta patirtis ir prieinamos technologijos, taip užtikrinant papildomą sąveiką. Žiedinės biožaliavinės ekonomikos projektus galima derinti su nacionaliniais projektais, taip pat su ES struktūrinių ir regioninių fondų lėšomis remiamais projektais. Daugumos biožaliavinės ekonomikos kliūčių šalinimas nepriskiriamas valstybių narių atsakomybės sričiai – šis klausimas greičiau reglamentuojamas ES lygmeniu, taikant tokių sričių kaip tvaraus biomasės tiekimo aspektai, rinkos trauka pasitelkiant tikslus, produktų standartizacija, ženklinimo ir žaliųjų viešųjų pirkimų sistemos ir aplinkosauginis veiksmingumas taisyklės. Jei nebūtų imamasi veiksmų ES lygmeniu, vien veiksmų nacionaliniu lygmeniu nepakaktų.
B. Sprendimai
Kokių yra galimybių pasiekti šiuos tikslus? Ar viena iš galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Jei ne, kodėl?
Paramos moksliniams tyrimams ir inovacijoms priemonėmis buvo laikomos šios galimybės: • įprasti kvietimai teikti pasiūlymus pagal bendrąją programą (bazinė galimybė);

- bendro programavimo Europos partnerystė (1 galimybė) ir
- institucionalizuota Europos partnerystė pagal SESV 187 straipsnį (3 galimybė).

Nors įgyvendinant abi partnerystės principu grindžiamas galimybes būtų pasiekiami geresnių rezultatų negu skelbiant įprastus kvietimus teikti pasiūlymus, institucionalizuota partnerystė (3 galimybė) būtų tinkamesnė negu bendro programavimo partnerystė. Dėl didesnio galimo ekonominio ir socialinio poveikio ir didesnio suderinamumo su išorės programomis institucionalizuotai partnerystei skirtas aukščiausias įvertinimas.

3 galimybė yra tinkamiausia dėl toliau nurodytų priežasčių:

- įgyvendinant šią galimybę galima veiksmingai pasiekti programos tikslus įtraukiant įsipareigojimus prisiėmusius partnerius pramonės atstovus ir kitus subjektus (pvz., valstybes nares, regionus, akademinę bendruomenę ir pilietinės visuomenės organizacijas), kurie dirbtų kartu pagal tinkamą valdymo modelį;
- užtikrinamas pakankamas skaidrumas ir atvirumas atrenkant prioritetus ir tikslus ir įtraukiant partnerius ir suinteresuotuosius subjektus iš visos vertės grandinės, įvairių sektorių, sričių ir mokslo šakų, įskaitant tarptautinius subjektus (kai tai aktualu ir nedaro neigiamo poveikio Europos konkurencingumui);
- taikant oficialiai nustatytas procedūras bus sudaromos sąlygos MVĮ dalyvauti, taip pat skleisti rezultatus ir juos naudoti;
- užtikrinamas didelis papildomumas, t. y. suteikiama daug galimybių struktūrinti biožaliavinės ekonomikos pramonės sektorius;
- oficialiai įtvirtinant partnerių įsipareigojimus pasiekti konkrečius tikslus – o tai galiausiai padės pasiekti aukšto lygio politikos tikslus – užtikrinamas kryptingumas;
- kalbant apie finansavimą, finansiniai ir (arba) nepiniginiai partnerių (ne ES) įnašai sudarys 50–75 proc. viso šios Europos partnerystės biudžeto. Didžiąją dalį finansinių įsipareigojimų turėtų sudaryti nepiniginiai ir – kiek mažesniu mastu – finansiniai įnašai ne programos, o projektų lygmeniu;
- suderinamumas ir sąveika ES mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje bus užtikrinami sudarant oficialius siūlomą iniciatyvą ir kitas iniciatyvas įgyvendinančių subjektų susitarimus, taip pat kartu rengiant darbotvarkę ir užtikrinant paramos grupės įsipareigojimus.

Kokios yra įvairių suinteresuotųjų subjektų nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?

Dauguma (daugiau kaip 50 proc.) viešose konsultacijose dalyvavusių respondentų nurodė, kad daugelis šios partnerystės tikslų yra labai svarbūs, ypač siekiant ES su klimatu susijusių tikslų. Respondentai konsorciūmų, Europos vertės grandinių ir technologijų kūrimą laiko pranašumu, tačiau mano, kad vienas iš trūkumų yra administracinė našta. Didžiausia problema laikoma ES inovacijų spraga mokslinių tyrimų rezultatus paverčiant novatoriškais žiedinės biožaliavinės ekonomikos produktais. Dauguma (daugiau kaip 50 proc.) respondentų mano, kad pramonės dalyvavimas yra labai svarbus dalykas ir kad partnerystė apima ir aprėpia tinkamus aspektus. Nors dauguma konsultacijose dalyvavusių suinteresuotųjų subjektų (54 proc.) mano, kad institucionalizuota partnerystė yra geriausias būdas spręsti iškeltas problemas, ši galimybė sulaukė mažesnės piliečių paramos.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Visi biožaliavinės ekonomikos subjektai, sudarydami sąlygas suderintai regioninei ir (arba) vietos plėtrai,

gali gauti ekonominės naudos. Turėtų padidėti ir būti labiau užtikrinamos pirminių biomasės gamintojų pajamos, be kita ko, mažiau palankiuose regionuose. Kiti privalumai yra MVĮ ekonominis augimas, didesnis investicijų svėris poveikis biologinio perdirbimo įmonėms ir jų ekonominės veiklos vykdytojams (pramonės subjektams) ir ilgalaikis visų subjektų įsitraukimas ir įsipareigojimai. Savivaldybėms ir regionams ši iniciatyva turėtų padėti sumažinti biologinių atliekų šalinimo išlaidas. Kalbant apie socialinį poveikį, turėtų būti suteikiama daugiau galimybių naudotis novatoriškais biožaliavinės ekonomikos sprendimais Europoje ir juos įsisavinti, sudaromos sąlygos vietos ir (arba) regionų bendruomenėms įgalėti valdyti savo gamtos išteklius ir sukurti naują (arba atkurtą patobulintą) vietos ir (arba) regioninę gamybos bazę. Rinkos dalyviai, pavyzdžiui, prekių ženklų savininkai ir vartotojai, galės rinktis tvaresnius produktus. Svarbiausias yra poveikis aplinkai. Tvaresnė biomasės gamyba ir perdirbimas ir kaip žaliavos naudojamos biologinės atliekos padės mažinti išmetamą CO₂ kiekį ir išvengti prieštaravimų maisto produktų gamybos srityje, pernelyg intensyvios biomasės gamybos ir netvaraus žemės naudojimo keitimo. Tai padės išsaugoti ir atkurti ekosistemas ir biologinę įvairovę. Uždaru ciklu grindžiama gamyba ir biologinių atliekų vertinimas padės didinti žiedžiškumą. Žiedinė biožaliavinė ekonomika padės efektyviau naudoti vertės grandinių išteklius, pvz., iš atliekų srautų (įskaitant nuotekas) ir žemės ūkio liekanų išgaunant maisto medžiagas ir jas panaudojant žemės ūkio bei miškininkystės sektoriuose.
Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?
Kadangi 3 galimybė būtų grindžiama esama Biologinės pramonės sektorių bendrosios įmonės struktūra, jos įgyvendinimo išlaidos apimtų bendrosios įmonės biuro išlaikymo iniciatyvos įgyvendinimo laikotarpiu išlaidas. Iš jų 30 mln. EUR administracinių išlaidų tektų padengti įmonėms ir tokią pat dalį – ES. Šios išlaidos sudaro 1–2 proc. visų iniciatyvos išlaidų. Šias išlaidas iš esmės atsveria pirmiau nurodyti pranašumai, ypač bendro finansavimo svėris poveikis siekiant sutelkti išteklius, būtinus plataus užmojo tikslams pasiekti. Iniciatyva neturėtų daryti neigiamo ekonominio ir socialinio poveikio ir neigiamo poveikio aplinkai ir dėl jos neturėtų atsirasti reikalavimų laikymosi išlaidų.
Koks bus poveikis MVĮ ir konkurencingumui?
Iniciatyva neturėtų daryti neigiamo poveikio MVĮ ir konkurencingumui. Visas jos poveikis turėtų būti teigiamas. Remiantis labai teigiama patirtimi, susijusia su BPS bendrąja įmone (aktyvus MVĮ dalyvavimas įgyvendinant projektus, įskaitant jų koordinavimą), 3 galimybė šioje srityje įvertinta labai palankiai.
Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?
Iniciatyva neturėtų daryti poveikio nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams ir neturėtų kilti jos įgyvendinimo sunkumų.
Ar bus dar koks nors didelis poveikis?
Kitokio didelio poveikio nebus, nes visas poveikis jau apibūdintas pirmiau.
Proporcingumo principas
Įgyvendinant tinkamiausią galimybę sudaromos visos sąlygos pasiekti nustatytus tikslus ir neviršijama to, kas būtina problemai išspręsti.

D. Tolesni veiksmai
Kada politika bus persvarstoma?
Laikantis programos „Europos horizontas“ reglamente nustatyto tvarkaraščio, tarpinis vertinimas bus atliktas ne vėliau kaip per ketverius metus nuo šios iniciatyvos įgyvendinimo pradžios, o galutinis vertinimas – ne vėliau kaip per ketverius metus nuo jos pabaigos.